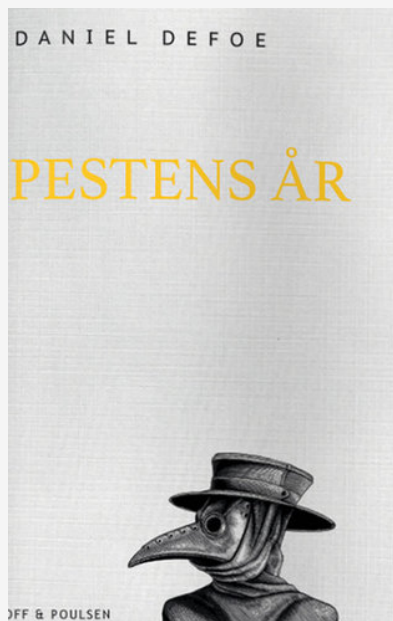

Anmeldelser

I dette nummer af Sygeplejersken anmeldes følgende bøger: "Pestens år", "Få det bedste ud af livet med demens", "Da danskerne ville omvende verden" og "Hjernerystelse - kom godt igennem".

Sygeplejersken 2020 ; (5): 46-48. Anmeldelser

Fra byldepest til covid-19

Daniel Defoe

Pestens år

Hoff & Poulsen 2019, (oprindelig 1722). 270 sider – 299,95 kr. (vejl.)

For et års tid siden anskaffede jeg mig bogen "Pestens år" skrevet af Daniel Defoe i 1722. Hans forfatterskab omfatter værker som "Robinson Crusoe", "Captain Singleton" og mange flere.

Det var grunden til, at jeg købte bogen, som er en onkels dagbogsoptegnelse over, hvad der skete under udbruddet af byldepest i London i midten af det 17. hundrede.

Jeg læste, og jeg fandt bogen yderst kedelig, fordi den var fyldt med statistikker over, hvor mange døde der var i byens forskellige sogne. Så efter at være godt og vel tre fjerdedele gennem bogen, blev den lagt til side.

Siden dengang har tiderne forandret sig drastisk, og gang på gang dukker passager fra bogen op i min erindring. Bydele blev lukket

ned, og folk blev ved magt tvunget til at blive i deres huse, hvis der var mistanke om smittede beboere i husstanden.

Det svarer til, at kinesere fik deres døre svejset til, hvis der var mistanke. Folk blev tvangsfjernet, ligesom vi så, hvordan skrigende kinesere blev tvangsindlagt udelukkende på grund af mistanke om smittefare.

I bogen prøvede folk at flygte fra de store byer og ud på landet. Her blev de forhindret i videre flugt af frygtsomme beboere, der for alt i verden ville holde smittede væk fra deres region.

I Danmark ser vi i dag, hvordan befolkningen i sommerhusområder kæmper mod, at byboere tager ophold i deres sommerhuse.

Dengang flygtede mange for sygdommen ud på havet i deres både, men blot én person, der også flygtede, kunne være skyld i, at alle om bord på det enkelte skib omkom på grund af pesten.

Og så var der panikken. Der blev spredt en masse kontrafaktiske nyheder - eller som en amerikansk præsident ville udtrykke det: fake news! Nyhederne drejede sig om, hvordan gaderne lå fyldt med lig, og alt forsumpede.

Men øjenvideberetningen fortæller, at det er muligt, at områder, hvor der ikke har været meldinger om dødsfald, lever op til beskrivelsen, men at det ikke er det generelle billede.

Efter denne eftertanke har jeg genoptaget læsningen af bogen. Min anbefaling er, at man skal læse handlings- og beretningsafsnittene og springe de mange statistikker over, for det er de enkelte beretninger og selve handlingsforløbet, der er interessant i vores aktuelle situation, og ja, nu har jeg læst bogen færdig.

Se opfordringen i dette nummer af *Sygeplejersken* til at skrive din beretning om arbejds- og hverdagslivet som sygeplejerske under Covid-19.

Stærke, nuancerede fortællinger om demens

Steen Gregers Hasselbalch, Laila Øksnebjerg og Lise Penter Madsen
Få det bedste ud af livet med demens
Strandberg Publishing A/S. 264 sider – 149,95 kr.

Bogen henvender sig til mennesker med demens og deres pårørende og sigter på at give viden og redskaber til at få den bedst mulige livskvalitet med demenssygdomme.

Bogen er en blanding af kapitler skrevet af pårørende og en yngre person med demens og kapitler skrevet af fagfolk om demenssygdomme, behandling og sociale tiltag samt en række råd til, hvordan man får det bedste ud af livet med demens.

De pårørende og den demensramtes fortællinger fremstår stærke og nuancerede, fordi de inddrager mange velkendte situationer i et sygdomsforløb samt mange af de følelser, man indimellem må håndtere såsom vrede, irritation og magtesløshed, men også undren og parathed til et samvær med fokus på nuet.

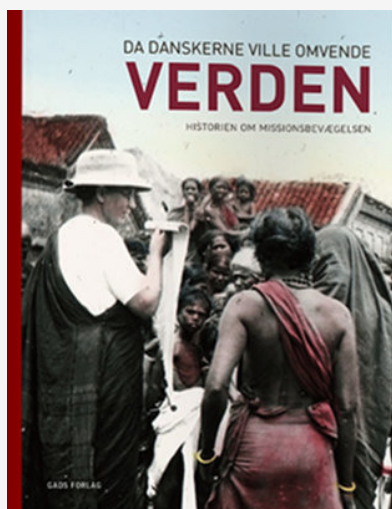
Oplevelsen af, at der er tale om rigtige levende menneskers rigtige liv, forstærkes af gode usentimentale helsidefotos af fortællerne.

De faglige afsnit er relevante og skrevet i et let læst sprog, bortset fra kapitlet om et dagtilbud til yngre med demens i København, som i bogens sammenhæng virker malplaceret, fordi der ikke er nogle sammenfatninger, som kunne være anvendelige for borgere vest for Valby Bakke.

Bogen vil være brugbar for personer med lettere demens og pårørende.

Kirsten Gotfredsen, konsulent og underviser, Masterclass på Demensområdet

De ukendte sygeplejemissionærer

Daniel Henschen
Da danskerne ville omvende verden. Historien om missionsbevægelsen
GADs Forlag 2019. 282 sider - 349,95 kr.

Hvorfor anmelde en bog om missionsbevægelsens historie?

Fordi et ukendt antal sygeplejersker arbejdede som sygeplejemissionærer i Mellemøsten, Afrika og Asien, og fordi endnu flere var medlemmer af et missionselskab herhjemme.

Bogen er ikke særligt informativ om sygeplejemissionærerne. Det er en bred fortælling om den ydre missions historie fra starten i 1706, hvor det hele begyndte på den danske handelsstation Tranquebar i Sydindien, til i dag.

Missionen var en udløber af den globale kolonisering, hvor især Storbritannien var en stormagt.

Også Danmark havde kolonier i Indien, Dansk Vestindien og Grønland, hvor danske missionærer slog sig ned.

Indtil omkring 1900 var sigtet med missionen at omvende de indfødte, men omkring 1900 begyndte missionerne at knopskyde med klinikker og hospitaler. Det var i disse lægemissioner, sygeplejerskerne fandt deres ståsted.

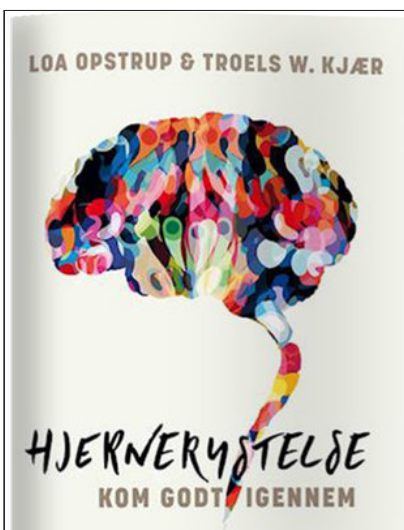
En af dem kender vi, Ellen Lund, der i 1957 fik Florence Nightingale-medaljen for sit livslange arbejde med at opbygge et tuberkulosehospital i Arogyavaram i Sydindien.

Flere danske sygeplejersker viede deres liv til arbejdet på missionsstationerne, men vi ved ikke, hvem de var, og hvad de udrettede.

Bogen er en indgang for den, der en dag vil afdække deres historie, for her er beviset for, at arkiverne og kilderne er der.

Gunilla Svensmark, specialkonsulent i sygeplejehistorie, Dansk Sygeplejehistorisk Museum

Viden, hjælp og håb til dem med hjernerystelse

Loa Opstrup & Troels W. Kjær
Hjernerystelse - kom godt igennem
People's Press 2019. 311 sider – 299,95 kr.

Hvert år er der mange danskere, som pådrager sig en hjernerystelse.

Det er derfor en patientgruppe, sundhedspersonalet møder på hospitalerne. En hjernerystelse kan have store omkostninger for den skaderamte, både fysisk, psykisk og socialt, og også arbejds- og familielivet kan blive påvirket.

Bogen fortæller, at de fleste kommer sig over hjernerystelsen uden behandling og efter kort tid - men at nogle oplever et forløb, der trækker ud, hvor de lider af svimmelhed, træthed, adfærdsændringer, nakkesmerter og kognitive forstyrrelser.

Bogen fungerer som en guide, der giver patienter, pårørende og sundhedspersonale et fagligt indblik i de aspekter, der hører med til at pådrage sig en hjernerystelse.

Symptomerne efter en hjernerystelse svarende til den akutte fase og den længerevarende fase har betydning for, hvordan patienter vender tilbage til hverdagen, og kompleksiteten beskrives.

Patienthistorierne beskriver konkret og levende de symptomer og oplevelser, patienterne har. Behandling og vejledning opdateres med den nyeste viden, hvor forskellige træningsformer og behandlinger beskrives og viser flere alternative muligheder indenfor meditation, mindfulness og åndedrætstræning.

De to forfattere sætter ord på, hvor svært det kan opleves for det enkelte menneske med hjernerystelse at vende tilbage til hverdagen. De redegør for copingstrategier, råd og øvelser, som kan være en hjælp til at vende hurtigere tilbage til hverdagen.

Disse er også brugbare i forbindelse med stress. Bogen bidrager til at skabe en forståelse for det komplicerede forløb, som patienterne med hjernerystelse kan gennemgå.

Her får patienter, pårørende, sundhedspersonale og samfund mulighed for at blive klogere på, hvor i forløbet der kan sættes ind med behandling og støtte for at hjælpe patienterne bedst muligt og forebygge længerevarende sygdomsforløb.

Margrethe Lomholt, klinisk afdelingssygeplejerske, TraumeCentret, Rigshospitalet

Kort nyt om bøger v/Jette Bagh, fagredaktør, cand.cur., Sygeplejersken og Fag&Forskning

Svend Saalbach Ottesen, Mette Asbjørn Neergaard, Bodil Abild Jespersen, Jonas Sørensen

Symptomkontrol i palliativ medicin (6. udgave) En quickguide

Fadl's Forlag 2019. 192 sider – 299,95 kr.

Bogen har fokus på behandling, og der er således ingen sygeplejersker blandt forfatterne. Men derfor kan bogen udmærket anvendes af sygeplejersker, som beskæftiger sig med palliation. Indholdet i bogen er listet alfabetisk, og desuden indeholder den et indeks, hvor man under V f.eks. kan søge på "valg af analgetika". Lidt specielt søgeord eller rettere sætning.

Børn med en kræftsyg forælder tildeles tre linjer, som henviser til rådgivning andre steder. Familiesamtalen tildeles tre sider, men mindre børn er vel ikke selvskrevne i sådan en samtale.

Bogen er en hurtig guide, det pointeres allerede i titlen, og den rummer de mest nødvendige oplysninger om alt fra Advanced Care Planning, dvs. tidlig planlægning af fremtidig pleje og behandling, til henvisning til hospice og emner som hoste og lugt. Bogen har sin plads, hvor mennesker med behov for palliation bor eller færdes.

Karren Fastrup

Hungerhjerte

Gyldendal 2018. 278 sider – 249,95 kr.

Romanen udkom for to år siden, men kan absolut godt læses nu og her og i forbindelse med efteruddannelse i psykiatri, eller fordi man er psykiatrisk sygeplejerske med nysgerrigheden i behold.

Temaerne i bogen er angst, kærlighed, sex og terapi. Den beskriver udviklingen af en psykose, indlæggelse på en lukket afdeling, diagnosen borderline og en barndom fuld af komplikationer

Behovet for at føle sig set, accepteret og elsket er stort, men uopfyldt.

Bogen er både personlig og fiktiv dvs. autofiktiv. Sproget og dialogerne er levende og medrivende. Forfatterens evne til at observere sine omgivelser og medmennesker er fremragende og fuld af humor indimellem.

F.eks. i beskrivelsen af opholdet på en lukket afdeling eller af familiens to fremtrædelsesformer, den friggjorte og rummelige, der lever efter tidsånden, i modsætning til den patriarkalske og intolerante, som også er en side af barndom og ungdom.

En rigtig god læseoplevelse.

Liv Nimand Duvå

Rosenreglen

Gyldendal 2019. 272 sider – 249, 95 kr. (vejl.)

Selvskade, spiseforstyrrelser, kropsskam. Det er alvorlige ting, hovedpersonen kæmper med i denne bog. Den bygger på forfatterens egne oplevelser som teenager, tilsat fiktion.

Et farligt bekendtskab med en beregnende og skruppelløs fotograf bliver begyndelsen på uhyggelige reaktioner og en adfærd, der ender med indlæggelse på røde papirer.

I journalen hedder det: psykotisk, suicidal. Beskrivelserne fra den psykiatriske afdeling inkluderer patientens opfattelse af lægesamtaler, medpatienter og personale.

Sideløbende med livet i familien krydsklippes til livet i et kollektiv, som hovedpersonen er flyttet ind i. Hun er kunstner, uddannet på Kunstakademiet og i gang med at tilrettelægge en performance.

Overskriften på bogens selvskade-univers er hverdagssexisme, det mandlige blik på selv ganske unge kvindekroppe. Og rosenreglen – den kan tilskrives hovedpersonens mormor.

Emneord:

Litteratur